

Mikkelin kaupungin talousarvio 2023

kaupunginjohtajan talousarvioesityksen pääkohdat

Tiedotustilaisuus 20.11.2022

Ensimmäinen ”uuden ajan” budjetti

- Sote-menojen suuret v. 2022 talousarvioylitykset jättävät Mikkelin kaupungille sote-uudistuksessa perinnöksi syvät talousongelmat myös tuleville vuosille
 - Sote-siirtolaskelmien tasausmekanismit aiheuttavat Essoten v. 2022 talousarvioylitysten takia suuria lisäleikkauksia kaupungille valtionosuuksiin
 - Uudistus ei ratkaise talouden ongelmia, mutta parantaa jatkossa kaupungin talouden ennakoitavuutta
- Kertaluonteiset tekijät kohentavat 2023 näkymiä – katse suunnitelmavuosiin!
 - Normaaliin verotilitysrytmiin liittyvä verotilityshäntä v. 2023 on 7-8 milj. euroa – poistuu tulevilta vuosilta
 - Oletettavasti valtionosuudet tilitetään sote-laskennan vuoksi v. 2023 ajalta liian suurina – Essoten TA-ylitykset huomioidaan vasta lopullisessa laskennassa.
 - Liian suurina maksetut v. 2023 valtionosuudet oikaistaan pois 2024-2025 maksatuksissa
→ olennaista on suunnata katseet suunnitelmavuosiin, epävarmuustekijöistä huolimatta!
- Koronan jälkeenkin globaali epävarmuus jatkuu Venäjän hyökättyä Ukrainaan.
 - Kustannustason nousu huomattava etenkin energiassa; sähkölasku 3,3 m€ (TP21) → 9,5 m€ (TA23)
- Matalien korkojen aika ohi, korkomenot kaksinkertaistuvat suojauksista huolimatta
 - Jatkuva lisävelkaantumisen kierre tulisi saada katkaistua
- Kumulatiiviset alijäämät on saatava katettua v. 2023 tilinpäätöksessä

Käyttötalouden sopeuttaminen

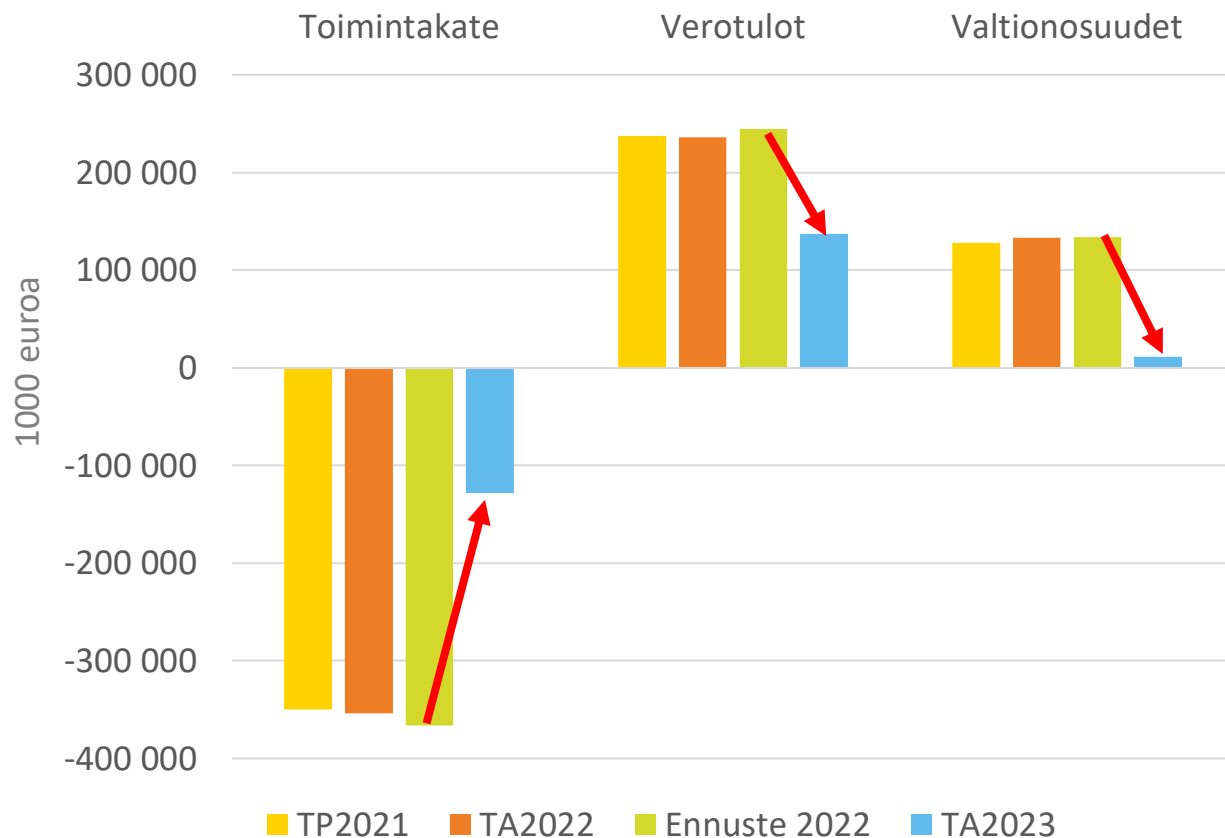
- **Kaupunginjohtajan talousarvioesitys sisältää kaikkien vuodesta 2018 alkaen talouden tasapainottamiseksi laadittujen ohjelmien yhteydessä päätetyt säästötoimenpiteet, jotka kohdistuvat vuoteen 2023**
 - Kaupunkirakenneselvitys (KV 18.6.2018 § 71)
 - Palvelusuunnitelma (KV 18.3.2019 § 35)
 - Talous ja tulevaisuus-ohjelma (KH 22.6.2020 § 231)
 - TA2022-käsittelyn yhteydessä laaditut lisäsäästöt (KV 13.12.2021 § 187)
 - Palvelut ja tulevaisuus-ohjelma (KV 28.3.2022 § 44)
 - Aiemmin linjatut säästötoimet koottiin yhteen ja päivitettiin Patu-käsittelyn yhteydessä kokonaisuuden selkeyttämiseksi
 - TA2023 sisältää 4,7 milj. eurolla Patu-säästötoimia ja 0,9 milj. eurolla aiempien linjausten mukaisia säästöjä
 - Kaikkiaan tasapainotusohjelmien vaikutus v. 2018-2022 aikana yht. 33,7 m€ (sisältäen Patun).

Tästä säästötoimien yhteenvetoon →

Sote-uudistus tuo ison muutoksen talouden kokonaiskuvaan

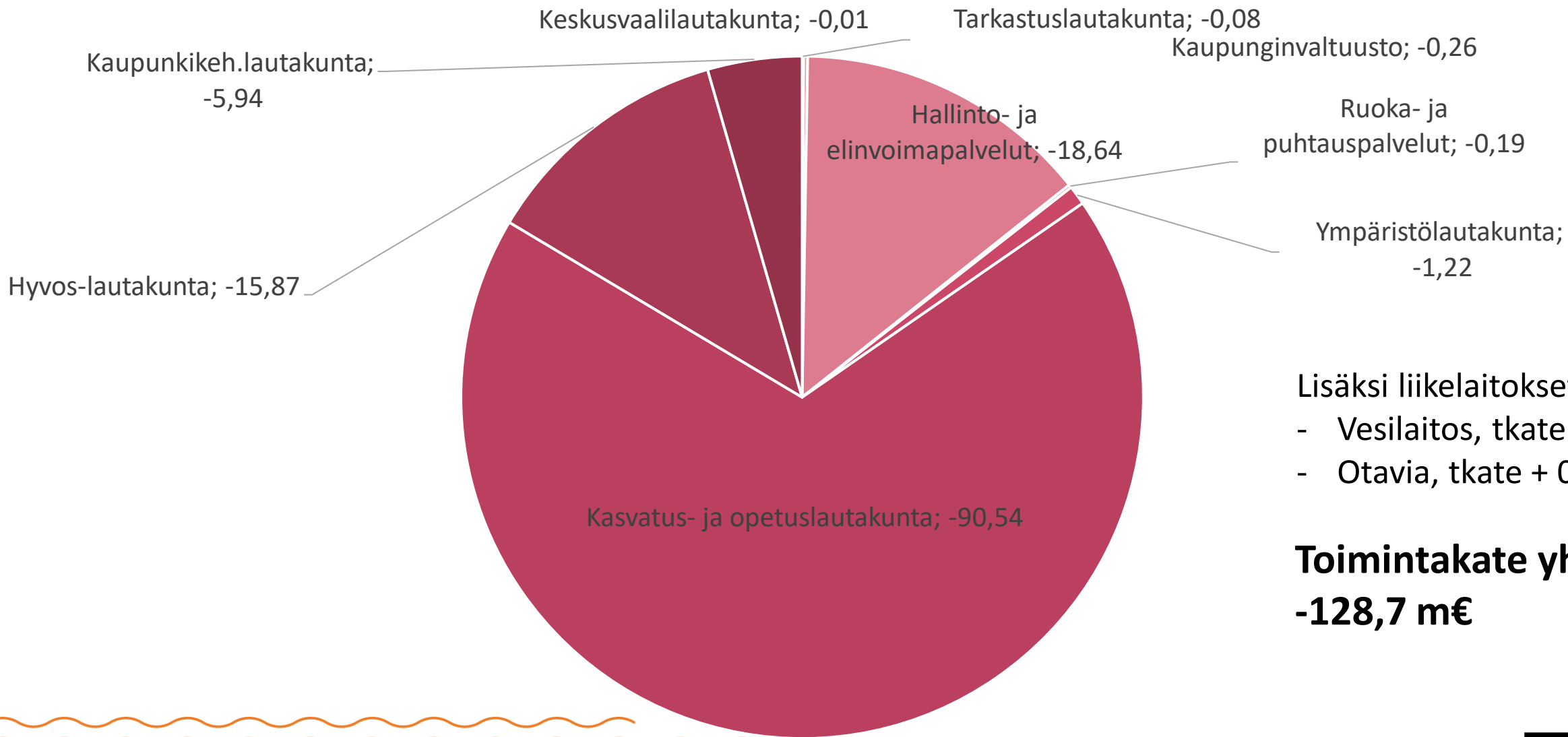
Toimintakatteen, verotulojen ja VOS:ien muutos

Veroprosentit

- Sote-uudistuksen vuoksi v. 2023 tuloveroprosentiksi on määrättävä v. 2022 veroprosentti vähennettynä 12,64 prosenttiyksiköllä (kaikille kunnille yhteinen laskentamalli).
- **Mikkelin kunnallisveroprosentti 2023 on 9,36 %** (22 % - 12,64 %)
- Kiinteistöveroprosentteihin ei esitetä muutoksia
 - *Yleinen 1,37 %*
 - *Vakituinen asuinrakennus 0,62 %*
 - *Muu kuin vakituinen asuinrakennus 1,50 %*
 - *Voimalaitosrakennus 3,10 %*
 - *Rakentamaton rakennuspaikka 4,00 %*
 - *Yleishyödyllisten yhteisöjen kiinteistöveroprosentti 0,00 %*

Toimintakatteen jakautuminen, m€

Lisäksi liikelaitokset:

- Vesilaitos, tkate + 3,98 m€
- Otavia, tkate + 0,05 m€

Toimintakate yht.

-128,7 m€

Tuloslaskelma 2023

(tuhansina euroina, sisältää sisäiset erät)

Toimintatuotot (sis. valm. omaan käyttöön)	93 537
Toimintakulut	222 256
Toimintakate	-128 719
Verotulot	137 256
Valtionosuudet	11 162
Rahoitustulot, netto	800
Vuosikate	20 499
Poistot	-22 500
Satunnaiset erät	37 400
Tulos	35 399
Poistoero ja varaukset	160
Tilikauden yli-/alijäämä	35 559

ESE:n tuloutukset talousarviossa

"Normaali" osinko rahoitustuloissa	3,6 m€
Lisätuloutukset satunnaisissa erissä	37,4 m€
Yhteensä	41 m€

Ilman ESE:n lisätuloutusta talousarvio olisi 1,84 m€ alijäämäinen

Kumulatiivinen alijäämä

- Vuodesta 2018 alkaen taseeseen kertynyt alijäämä on katettava vuoden 2023 aikana kriisikuntamenettelyn välttämiseksi.
 - KV 17.10.2022 linjauksen mukaisesti alijäämät pyritään kattamaan ensisijaisesti ESE:n lisätuloutuksilla.
 - TA-esitys sisältää ESE:n tuloutuksia yht. 41 m€
 - ESEn lisätuloutuksista ja säästötoimista huolimatta **alijäämä ei tule TA-esityksessä katetuksi**
- Kuntalaki edellyttää, että taloussuunnitelma on tasapainossa tai ylijäämäinen. Tämä vaatimus ei toteudu.
 - Pahasti alijäämäisistä suunnitelmavuosista selviäminen vaatisi taseeseen puskuria eli kumulatiivista ylijäämää.

Alijäämä 2021 tilinpäätöksessä	-33,55
Ennuste 2022	-8,83
Katettava alijäämä yhteensä	-42,38
Talousarvion 2023 ylijäämä	35,60
Jäljelle jää alijäämää	-6,82

Mikkeli ei saa alijäämiä katettua v. 2023 loppuun mennessä, joten valtiovarainministeriö voi kuntalain mukaan käynnistää kriisikuntamenettelyn keväällä 2024.

Suunnitelmakauden talousnäköy

- Sote-uudistuksen laskentamekanismi ei korjaa kaupungin menojen ja tulojen välillä jo vuosia vallinnutta epäsuhtaa, vaikka Mikkelin nimellisesti lukeutuukin sote-uudistuksen ”hyötyjiin”. Positiivinen muutos jää sote-kustannusylitysten takia aivan liian pieneksi, koska taloustilanne uudistukseen lähtiessä on niin heikko.
- Valtionosuuksiin TP2022 lopullisten sote-kulujen perusteella tehtävä oikaisu pudottaa VOS-tulot 2024-2025 vielä tulevaa ”normaalitasoa” alemmas
- Patu-sopeutustoimista huolimatta tuloslaskelma on voimakkaasti alijäämäinen taloussuunnitelmavuosina 2024-2026. Kumulatiivisen alijäämän määrä lähtee uuteen kasvuun heti 2024.

	TP2021	TA2022	Enn. 2022	TA2023	TS2024	TS2025	TS2026
Tilikauden yli-/ alijäämä	-3 844 491	-4 680 100	-8 826 689	35 559 200	-18 056 526	-14 922 299	-8 001 511
Kertyneet(yli-)/ alijäämät taseessa	-33 549 454	-38 229 554	-42 376 143	-6 816 943	-24 873 469	-39 795 768	-47 797 279

Rahoituslaskelma, tuhansina euroina

Toiminnan rahavirta (vuosikate + korjauserät)	56 899
Investointien rahavirta (nettoinvestoinnit)	-25 964
Toiminnan ja investointien rahavirta	30 935
Rahoituksen rahavirta	-15 660
Rahavarojen muutos	15 275

- Uusia pitkäaikaisia lainoja nostetaan tilikaudella 20 milj. euroa, pitkäaikaisten lainojen lyhennyksiä maksetaan 14 milj. euroa.
 - Tavoitellun ESE:n lisätuloutuksen johdosta pitkäaikaisten lainojen nostotarve normaalitasoa alhaisempi
 - Jos muuta päätöstä rahojen käyttökohteesta ei tehdä, ne siis pienentävät kaupungin velkaantumista -23
- Lainamääräarvio v. 2023 lopussa on 334 milj. euroa eli 6 405 e/asukas
 - V. 2022 lainamääräennuste n. 328 milj. euroa eli 6 290 e/asukas.
 - TP2021 lainamäärä 298 milj. euroa eli 5 721 e/asukas

Poimintoja investointiohjelmasta (v. 2023 osuus, euroa)

- Saimaanportin koulun rakennusurakka jatkuu (9 milj.) ja sen kalustohankinnat aloitetaan (0,7 milj.).
- Ristiinan päiväkoti (2,5 milj.)
- Katujen rakentaminen, saneeraus ja siltojen uusiminen (2,3 milj.)
- Strategisista kehittämisalustoista erityisesti Satamanlahteen panostetaan (1 milj.)
- Hulevesikohteissa toteutetaan parannuksia (1 milj.)
- Asumisen ja toimintaympäristön useita keskeisiä, vanhentuneita järjestelmiä korvataan uudella paikkatietoalustalla, joka tehostaa työskentelyä merkittävästi (0,9 milj.)
- Mikkelin Seutukirjastona toimivan rakennuksen katon korjaus (0,8 milj.)
- Kaupungin virastotalon peruskorjaus jatkuu (0,8 milj.)
- Rakennusvalvonnan paperiarkiston digitalisoinnilla tavoitellaan ripeämpää palvelua asiakkaille (0,25 milj.)
- Merkittävistä tulevaisuuden investoinneista itäisen alueen päiväkoti - ja kouluratkaisu on kaupunkitasoisesti ratkaisematta.
- Maan ja kiinteistöjen myyntitulojen (2 milj.) saavuttaminen edellyttää tonttimyynniltä onnistumisia
- **Nettoinvestoinnit v. 2023 yhteensä 26 miljoonaa euroa.**

Talousarvion ja veroprosenttien käsittelyaikataulu

Kaupunginjohtajan tiedotustilaisuus	to 20.10.
Talousarviokirjan julkaisu KH:n esityslistan liitteenä	to 27.10.
Kaupunginhallitus	ma 31.10. ja ti 1.11.
Kaupunginvaltuusto	ma 14.11.

Lisätiedot

Kaupunginjohtaja Timo Halonen

timo.halonen@mikkeli.fi

p. 040 557 8077

www.mikkeli.fi

